

Handläggare:

Malin Eidmann

Kommunikationsansvarig

Datum för besök: 20-02-2020

Rapport från besök på Skaraborgs flygflottilj

Sammanfattning

Plikträdet uppfattar att majoriteten värnpliktiga upplever att utbildningen och vistelsen på flottiljen är god. Plikträdet fick ett mycket gott välkomnande och intryck av kompaniledningen. De framstod engagerade för att förbättra trivseln för de värnpliktiga och var lyhörda för de värnpliktigas intressen.

De förtroendevalda gav exempel på en del problem av mindre omfattning, som bland annat berör ärenden kopplat till Fortifikationsverket, jargong, utrustning och resor.

Inledning

Det första besöket på Skaraborgs flygflottilj genomfördes den 7 november 2019. Detta besök, den 20 februari 2020, var Pliktrådet andra besök och syftade dels till att informera de värnpliktiga om kommande värnpliktskongress samt att följa upp från det tidigare besöket.

Efter Pliktrådet informationsgenomgång samlades förtroendevalda för att diskutera diverse frågor och utvecklingsmöjligheter som uppkommit under året. Denna rapport syftar till att genom förtroendevalda redogöra för utbildningen och vistelsen för värnpliktiga på Skaraborgs flygflottilj.

Diskussion

Boende och vistelseutrymmen

Förtroendevalda lyfter kritik mot att ärenden kopplat till Fortifikationsverket tar för lång tid. Förtroendevald ger exempel på ett trasigt eluttag som innebär en uppenbar säkerhetsrisk och mögel i duscharna, vilket innebär en hälsorisk.

Torkburar var trasiga och kunde under en period inte användas. De förtroendevalda uppger att under tiden som problemet åtgärdades tillsåg kompaniet en tillfällig lösning. Detta ser Plikträdet mycket positivt på.

Plikträdet upplevde under besöket att kompaniledningen i allmänhet intog en lösningsorienterad inställning när de värnpliktiga eller Plikträdet lyfte problem, förslag om förbättring och frågeställningar.

Medinflytande

Sedan inryck har kompaninämnd genomförts ungefär var 4:e vecka och förbandsnämnd har genomförts tre gånger. Detta anser Pliktrådet vara mycket positivt och är eftersträvansvärt för att bibehålla tillräcklig kontinuitet i medinflytandet.

Förtroendevalda upplever en god återkoppling från kompaninämnder genom att det som inte har hanterats kvarstår på agendan.

Utbildningen i medinflytande genomfördes av lokalt medinflytandeansvarig (LMA). De förtroendevalda upplevde att momentet med cases var mycket bra. Däremot nämner de att medinflytandeutbildningen hölls för långt in i utbildningen, i december, och önskar att denna hade genomförts vid ett tidigare skede.

De förtroendevalda uppger att de ser positivt på sin roll och ger exempel på hur de på ett smidigt sätt har löst interna konflikter. De anser att kontinuiteten i deras uppdrag, med plutonens timme veckovis, har medfört att det inte plötsligt uppstår uppbrusade och obehärskade konflikter i fält. Detta då frekvensen innebär att konflikter hanteras kontinuerligt. Vetskapen om tilldelad tid för konflikthantering innebär även att eventuella konflikter som uppkommer i fält hanteras i kontrollerade former under plutonens timme.

Däremot uppger de att efter inledande av befattningsutbildningen har vissa plutoner inte haft plutonens timme schemalagd och därav har denna uteblivit. Detta anser de vara en stor brist, med hänsyn till den positiva effekt de upplevt. Pliktrådet håller med de förtroendevalda och vill ytterligare inskräpa att medinflytandet säkras genom en välfungerande struktur, oberoende utbildningsskede.

Jargong

I allmänhet råder en god jargong på flottiljen, både värnpliktiga sinsemellan samt mellan värnpliktig och befäl. Dock ges även exempel på ett fåtal individer med ett språkbruk som inte står i paritet med Försvarens uppförandekod.

Dessa uttalanden innefattar bland annat främlingsfientlighet och nedvärderande uttryck mot kvinnor och homosexuella, exempelvis skämt om kvinnors fysiska förmågor, hänvisning till kvinnor som kaffekokerskor samt nedvärderande uttryck såsom ”negrer”.

Den värnpliktige som nyttjat detta språkbruk har rapporterats till befälen av andra värnpliktiga. De förtroendevalda anser dock att problemet ännu stundvis kvarstår och har kompletterats med att skämt och kommentarer efterföljs med att personen uttalar att den måste ”passa sig för att inte bli anmäld”.

Kvinnliga förtroendevalda uppger att det skämtas på deras bekostnad och när de säger ifrån får de kommentarer såsom ”du väljer att inte tycka att det är kul”. Vidare upplever de kvinnliga värnpliktiga att det under närkampen har lagts olämpliga och onödiga kommentarer från befäl. Exempel som ges är uttryck i stil med att befälet ”behöver hjälp av en stor och stark kille, ingen tjej”, vid förevisning av övningar, samt att männen ska ”ta det försiktigt med tjejerna”.

Det är Pliktrådets bestämda uppfattning att humor som grundas på förminskning av den egna gruppens medlemmar skapar osämja och dålig moral, snarare än utvecklar önskvärd gruppdynamik. I en så mansdominerad miljö som Försvarens makten är mäns skämt om och på kvinnors bekostnad aldrig lämpligt, och förminskande är oacceptabelt.

Utrustning

Förtroendevalda upplever att många av de värnpliktiga har problem med Känga 90, främst genom domningar i fötterna.

Kroppsskydd 90 upplevs för långt, främst för korta individer.

Kvinnorna uppger att uniformen överlag har dålig passform. Vidare önskar de långa trosor, likt de längre kalsongerna. Vid önskemål om detta, till vad de tror var representant från MHS Halmstad, fick de svar att tajta trosor kan orsaka svamp.

Värnpliktiga ska självklart inte riskera att få svamp av utrustningen. Däremot måste en längre trosa som motverkar skavsår på insida lår, utan att orsaka svamp, kunna tas fram.

Träningsshortsen anses vara för korta.

Resor

Förtroendevald önskar att milersättning, som alternativ till fria resor, ska beviljas. Enligt *Förordning (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga* anges att värnpliktiga kan erhålla milersättning som alternativ till fria resor. Detta önskar de värnpliktiga ska gälla i realiteten. Förtroendevald uppger att han vid inryck fått ett SJ årskort av förbandet. På grund av kommunaltrafikens undermåliga förbindelser uppger personen att kortet inte använts en enda gång och menar att detta är slöseri med ekonomiska resurser. Vidare menar förtroendevald att i värsta fall, om förband eller flottiljer inte beviljar milersättning, bör värnpliktiga erbjudas alternativet att tacka nej till fria resor.

Soldathemmet

Det nuvarande soldathemmet är mycket litet men hemtrevligt. Tidigare har soldathemmet skötts av lokala aktörer, men nu kommer detta hamna under Svenska Soldathemsförbundet.

Kompaniet planerar en satsning med upprustning, vari de förtroendevalda är med i processen och ger önskemål om bland annat utbud och öppettider.

Förtroendevalda upplever att det geografiska läget innebär en ostimulerande fritid. Givet detta är det väsentligt att de värnpliktiga har tillgång till ett soldathem med gott utbud för de värnpliktiga att underhålla sig med för att återhämta mellan tjänstetid.

Avslutning

Pliktrådet hoppas att vi med denna rapport har förmedlat våra intryck på ett konstruktivt sätt. Vi vill tacka för ett samarbetsvilligt och transparant besök. Pliktrådet upplevde en god vistelse- och utbildningsmiljö för de värnpliktiga och lämnade förbandet med en övervägande positiv känsla. Pliktrådet ser fram emot att få följa förbättringen i de områden som behandlas i dokumentet. Slutligen har vi förhoppningar om, och ser fram emot, ett fortsatt gott samarbete mellan Pliktrådet och Skaraborgs flygflottilj.

Tack för ett givande besök!

Pliktrådet genom
Malin Eidmann